EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.5.27.
COM(2013) 309 final

2013/0161 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

A TRIPS-megállapodás 66. cikkének (1) bekezdése alapján a legkevésbé fejlett országok számára biztosított átmeneti időszak meghosszabbítására irányuló kérelem tekintetében a Kereskedelmi Világszervezet TRIPS Tanácsán belül képviselendő európai uniós álláspont kialakításáról

INDOKOLÁS

1. BEVEZETÉS

Amikor 1994-ben elfogadták a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló WTO-megállapodást (a továbbiakban: TRIPS-megállapodás), a legkevésbé fejlett országok (a továbbiakban: LDC-országok) a megállapodás 66. cikkének (1) bekezdése alapján a valamennyi WTO-tagra érvényes kezdeti egyéves általános mentességen túl további tíz éves időszakra mentesültek a TRIPS-megállapodásból eredő kötelezettségek többsége alól. Ugyanezen cikk alapján ez az időszak indokolt kérelem esetén meghosszabbítható. 2005-ben az LDC-országok kifejezett kérelmére ezt az időszakot 2013. július 1-jéig meghosszabbították.

A határidő közelgő lejártára való tekintettel az LDC-országok csoportjának nevében Haiti 2012. november 5-én hivatalos kérelmet nyújtott be az átmeneti időszak meghosszabbítására (lásd a WTO IP/C/W/583. sz. dokumentumát) A meghatározott számú évre szóló meghosszabbítás helyett az LDC-csoport ez alkalommal azt kérelmezte, hogy addig az időpontig részesüljenek a mentességben, „amikor megszűnik a legkevésbé fejlett országok csoportjába tartozó tagként való minősítésük”[1].

Az LDC-csoport kérelmének hátterét az alábbiakban összegezzük.

2. ÖSSZEFOGLALÁS

A TRIPS-megállapodás preambuluma elismeri a legkevésbé fejlett ország tagoknak a maximális rugalmasságra vonatkozó különleges igényeit hazai jogszabályaik és rendeleteik végrehajtása során annak érdekében, hogy egészséges és életképes műszaki alapot tudjanak létrehozni. Emellett 1995-tól számítva tíz évre mentesítette az LDC-országokat a TRIPS-megállapodásból eredő kötelezettségek alkalmazása aló. Az átmeneti időszak konkrét kérelem apján meghosszabbítható volt, és 2005-ben az LDC-országok 15 évvel való meghosszabbítását kérelmezték, és végül 7,5 éves – 2013. július 1-ig tartó) hosszabbításban részesültek. Időközben a TRIPS-megállapodásról és a közegészségügyről szóló 2001-es dohai nyilatkozat 2016-ig meghosszabbította azt az időszakot, amíg az LDC-országok felkészülhetnek a gyógyszerekkel kapcsolatos szabadalomra és adatvédelemre vonatkozó rendelkezéseknek való megfelelésre.

A TRIPS-megállapodás követelményeinek való megfelelés határidejét meghosszabbító 2005. évi döntéshez vezető megbeszélések során az egyik felmerült kérdés az volt, hogy a meghosszabbítást az egyes országoknak külön-külön vagy a csoport egésze számára nyújtsák. A végső megállapodás a meghosszabbítást az LDC-országok csoportjának egésze számára biztosította. Amikor a TRIPS Tanács hozzájárult a 2005-ös határidő-meghosszabbításhoz, kialakított egy olyan folyamatot is, amely az LDC országokat volt hivatott segíteni abban, hogy szellemi tulajdonra vonatkozó nemzeti szabályozásukon belül végrehajtsák a TRIPS-megállapodást. A TRIPS Tanács felkérte az LDC-országokat, hogy határozzák meg a műszaki és pénzügyi együttműködésre irányuló elsődleges igényeiket, és felkérte a fejlett országokat, hogy segítsenek a meghatározott igények kielégítésében. Emellett felszólított a Szellemi Tulajdon Világszervezetével és más érintett nemzetközi szervezetekkel való fokozott

[1] Az LDC-országok közleménye a következő szöveget javasolja belefoglalni a TRIPS Tanács határozatába: „A legkevésbé fejlett ország tagok nem kötelesek e Megállapodás rendelkezéseit – a 3., 4. és 5. cikkeket kivéve – alkalmazni addig az időpontig, amikor megszűnik a legkevésbé fejlett országok csoportjába tartozó tagként való minősítésük”.

együttműködésre is. A hangsúly az egyes LDC-országok egyéni prioritásain volt, és azon, hogy biztosítsák az igények hatékony kielégítését.

A szellemi tulajdon fejlesztést előmozdító szerepét felismerve a miniszterek az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának éves miniszteri felülvizsgálatát előkészítő afrikai regionális ülésen, 2013 márciusában Dar es Salaam-ban például a következőképpen nyilatkoztak: „Az afrikai politikai döntéshozóknak meg kell kettőzniük jogi és szakpolitikai kereteik – ezen belül a szellemi tulajdonra vonatkozó jogszabályaik és szakpolitikájuk – fejlesztése érdekében tett erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a régió kiaknázatlan lehetőségei megvalósíthatóak legyenek.” A TRIPS-megállapodás rendelkezései végrehajtásának további elhalasztása tehát visszafoghatja az LDC-országok növekedési lehetőségeit. Az időkeret meghatározatlansága miatt akár részben meg is szűnhet a végrehajtásra irányuló munka iránti késztetés. Mindazonáltal tény, hogy egyes LDC-országok jelentősebb előrelépéseket tettek a végrehajtás terén, mint mások. Ezt szem előtt tartva elfogadható a határidő korlátozott meghosszabbítása. A korlátozott idejű meghosszabbításhoz további célzott technikai segítségnek kell társulnia, amelynek nyújtásában az EU eddig is komoly szerepet vállalt. Továbbá hasznos lenne átfogó elemzést végezni a gyakorlati végrehajtás jelenlegi állásáról minden egyes LDC-ország esetében, hogy világosabb képet alkothassunk a helyzetről és így prioritások alapján meghatározott és hatékony segítséget lehessen nyújtani.

Annak érdekében, hogy a WTO keretében folyó vita ne térjen el a szorosan vett tárgytól, kívánatos, hogy a mentesség meghosszabbításáról szóló új határozat kövesse a 2005-ben hozott határozat általános szerkezetét. E határozat szerint az LDC-országok kötelezettséget vállaltak arra, hogy az átmeneti időszak alatt nem csökkentik a szellemi tulajdon védelmének az országukban már biztosított szintjét. Továbbá az LDC-országoknak szóló, a TRIPS-megállapodás végrehajtása alóli általános mentességről hozandó jelen határozat elkülönítve kezelendő a TRIPS Tanácsnak a legkevésbé fejlett ország tagok számára (…) biztosított átmeneti időszaknak egyes kötelezettségekre vonatkozó, a gyógyszerkészítmények tekintetében történő meghosszabbításáról szóló, 2002. június 27-i határozatától.

3. AJÁNLÁS

Az LDC-csoport kérelmére reagálva a Bizottság a következő uniós álláspont kialakítását ajánlja az Európai Unió Tanácsának: az LDC-tagok számára ne írják elő a TRIPS-megállapodás rendelkezéseinek kötelező alkalmazását – annak 3., 4. és 5. cikke kivételével – egy, a 2005-ben nyújtott korábbi meghosszabbítás időtartamát meg nem haladó időszak leteltéig, illetve addig az időpontig, amikor megszűnik a legkevésbé fejlett országok csoportjába tartozó tagként való minősítésük, attól függően, hogy melyik időpont következik be hamarabb. Ezalatt az időszak alatt kellőképpen mérlegelni lehetne, hogy az egyes LDC-országok hogy állnak a TRIPS-megállapodás végrehajtásával, és hogyan segíthető elő a hiányosságok orvoslása további technikai segítségnyújtás révén, elsősorban a legközvetlenebb haszonnal kecsegtető területekre összpontosítva. A meghosszabbítás időszaka alatt az LDC-országok nem csökkenthetik a szellemi tulajdon védelmének az országukban már biztosított szintjét oly módon, hogy az a TRIPS-megállapodásban rögzített normáknál alacsonyabb legyen.

2013/0161 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

A TRIPS-megállapodás 66. cikkének (1) bekezdése alapján a legkevésbé fejlett országok számára biztosított átmeneti időszak meghosszabbítására irányuló kérelem tekintetében a Kereskedelmi Világszervezet TRIPS Tanácsán belül képviselendő európai uniós álláspont kialakításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (4) bekezdésére és 218. cikke (9) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) 2012. november 5-én Haiti az LDC-országok csoportja nevében hivatalos kérelmet nyújtott be a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodásának (a továbbiakban: TRIPS-megállapodás) végrehajtására vonatkozó átmeneti időszak meghosszabbítására a megállapodás 66. cikkének (1) bekezdése alapján.

(2) A TRIPS Tanács 2005. november 29-i határozatában (IP/C/40) elfogadott jelenlegi átmeneti időszak lejárta 2013. július 1-jén lenne esedékes.

(3) A TRIPS-megállapodás 66. cikkének (1) bekezdése szerint a TRIPS Tanács „*a legkevésbé fejlett ország tag indokolt kérelmére – ezt az időszakot meghosszabbíthatja*”.

(4) A szellemi tulajdon és védelme kulcsfontosságú a társadalmi-gazdasági növekedés előmozdításában, mint azt például a miniszterek az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsának éves miniszteri felülvizsgálatát előkészítő afrikai regionális ülésen, 2013 márciusában Dar es Salaam-ban elismerték, sürgetve a többek között a szellemi tulajdonra vonatkozó jogi és szakpolitikai keretek fejlesztése érdekében tett erőfeszítések megkettőzését.

(5) A legkevésbé fejlett ország tagok (a továbbiakban: LDC-országok) a WTO TRIPS-megállapodásának végrehajtása terén eltérő ütemben és mélységben haladtak előre.

(6) Több LDC-ország értékes előrelépést valósított meg a szellemi tulajdon terén, de továbbra is érvényes, hogy az LDC-országoknak különleges szükségleteik és követelményeik vannak, és gazdasági, pénzügyi és közigazgatási korlátokkal küzdenek, ezért rugalmasságra és további időre van szükségük a TRIPS-megállapodás rendelkezéseinek végrehajtásához.

(7) Ennek megfelelően a TRIPS-megállapodás végrehajtásához a WTO legkevésbé fejlett ország tagjai számára biztosított átmeneti időszakot meg kell hosszabbítani,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A TRIPS-megállapodás 66. cikkének (1) bekezdése alapján a legkevésbé fejlett ország tagok (a továbbiakban: LDC-országok) számára biztosított átmeneti időszak meghosszabbítására irányuló kérelem tekintetében a Kereskedelmi Világszervezet TRIPS Tanácsán belül képviselendő európai uniós álláspont a következő: az LDC-országok számára ne írják elő a TRIPS-megállapodás rendelkezéseinek kötelező alkalmazását – annak 3., 4. és 5. cikke kivételével – egy, a 2005-ben nyújtott korábbi meghosszabbítás időtartamát meg nem haladó időszak leteltéig, illetve addig az időpontig, amikor megszűnik a legkevésbé fejlett ország tagnak való minősítésük, attól függően, hogy melyik időpont következik be hamarabb.

(2) A meghosszabbítás időszaka alatt az LDC-országok nem csökkenthetik a szellemi tulajdon védelmének az országukban már biztosított szintjét oly módon, hogy az a TRIPS-megállapodásban rögzített normáknál alacsonyabb legyen.

(3) Ezalatt az időszak alatt kellőképpen mérlegelni kell, hogy az egyes LDC-országok hogy állnak a TRIPS-megállapodás végrehajtásával, és hogyan segíthető elő a hiányosságok orvoslása további technikai segítségnyújtás és kapacitásépítő programok révén, elsősorban a legközvetlenebb haszonnal kecsegtető területekre összpontosítva.

2. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök